

Høringsinnspill til NOU 2023: 7

Norsk Barnevernsamband (NBS) ble stiftet i 1923 og har lang tradisjon i barnevernfeltet. Vi er en uavhengig sammenslutning som samler organisasjoner, arbeidsplasser og enkeltpersoner som har fokus på barnevern i bred forstand. Vi utgir Tidsskriftet Norges Barnevern. Vi arbeider uten profittformål, og arrangerer ulike møteplasser og har i 2022 utgitt en podcast kalt Barnevernsguidene med utgangspunkt i 10 faglige verdier for godt barnevernsfaglig arbeid.

31.oktober–1. november 2023 arrangerer vi vår tradisjonelle norske barnevernskongress i Oslo, og markerer samtidig vårt 100 års jubileum.

Vi vil med dette gi innspill til høring NOU 2023:7 Trygg barndom – trygg oppvekst. Vi gir først noen overordnede betraktninger, før vi kommenterer noen av de konkrete forslagene.

Overordnede kommentarer

NBS anerkjenner utvalgets solide og omfattende arbeid, og en NOU med mange mulige endringsforslag.

Overordnet vil NBS påpeke at vi mener at barn og foreldres rettsikkerhet først og fremst styrkes gjennom å sikre at tjenestene barnet og familien møter har de nødvendige rammebetingelsene. Vi er i tvil om det vil styrke rettssikkerheten å etablere ytterligere strukturer og tilføre flere roller på barnevernsfeltet – et felt hvor roller og ansvar allerede kan fremstå komplekst. Vi registrerer at flesteparten av utvalgets forslag handler om å legge til rettsikkerhetsmekanismer, og ikke hvordan det praktiske barnevernsarbeidet i kommunene kan styrkes.

Vi mener at det viktigste for barn og foreldres rettsikkerhet er at barnevernsarbeiderne i møte med barna og familiene har gode systemer, god ledelse, tid, kompetanse og de nødvendige verktøyene som trengs for å gjøre en god jobb. Kommunenes innsats er det avgjørende for det enkelte barn og den enkelte familie. Barnevernsarbeidernes evne til å skape tillit og drive faglig forsvarlig barnevern avhenger av at de er en del av et godt fungerende system som stimulerer utvikling og stabilitet.

Vi mener videre at det må legges bedre til rette for strukturer som stimulerer styrket samarbeid mellom ulike sektorer og tjenester for den videre utviklingen av et faglig forsvarlig barnevern i hele landet. Ulike instanser og tjenester både innenfor og utenfor kommunen må støtte opp under den sentrale samfunnsoppgaven kommunene gjennom barnevernet er gitt. Her mener vi det er mer å gå på særlig når det gjelder hvordan Bufetat, statsforvalter, spesialisthelsetjenesten, utdanningsinstitusjoner, forsknings- og kompetansemiljø og ideelle og private aktører for øvrig kan støtte opp om barnevernets arbeid på individ- og systemnivå. Utvalget har en del forslag som berører dette, men uten at en anerkjenner det kommunale barnevernet som et sentralt omdreiningspunkt slår vektingen av forslagene feil ut.

Kommentar til tiltak 1. Uprøving og etablering av Barnepresentasjonsordning (BRO)

NBS støtter intensjonen bak forslaget og vurderer at det kan være hensiktsmessig å redusere antall offentlige støttepersoner til barn i barnevernet. NBS vurderer at forslaget er bygget på feil grunnlag. En del av forskningen som NOU'en viser til ligger tilbake i tid og har ikke hensyntatt utviklingen som vært på fagfeltet. Som vi nevner innledningsvis mener vi bedre rammebetingelser for barnevernet i større grad vil bidra til å styrke barns rettsikkerhet i barnevernet enn tilleggsordninger forslaget om BRO innebærer.

Kommentar til forslag om å overføre ansvar fra kommune til stat (23, 86, 87, 88, 89)

Det har vært store endringer i barnevernsfeltet de siste årene. Oppvekstreformen er i gang og det er for tidlig til å vurdere effekt av denne. Nytt lovverk trede i kraft 01.01.23 og fagfeltet er i konstant utvikling. Nærhetsprinsippet og generalistkommuneprinsippet tar utgangspunkt i at innbyggerne skal ha tilgang på sine tjenester nært, fleksibelt og lokalt. NBS vurderer det som viktig at tjenestene i kommunen styrkes, og at utvikling og kompetanseheving skjer i kommunene. Det er igangsatt kompetansehevingstiltak fra Bufdir (læringsnettverk, veiledningsteam, tjenestestøtteprogram, videreutdanninger, dialogmøter og Komba) som styrker kommunene og kvaliteten på tjenestene familiene mottar fra barnevernet. Effekten av tiltakene er ikke vurdert i NOU'en.

Forslagene om å flytte utredning- og kartlegging fra kommune til stat vil slik NBS vurderer det ikke styrke barnets- og familiens rett til medvirkning eller øke rettsikkerheten til familiene. Sårbare familier trenger fleksible, tilgjengelige og nære tjenester. Det bør derfor vurderes å flytte ressurser fra staten over til kommunene slik man gjorde med forsøkskommunene i 2016-2021.

Med vennlig hilsen

Norsk Barnevernsamband

Lina Atif

Leder

lina@barnevernsambandet.onmicrosoft.com